

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Ковельський промислово-економічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК (ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ)

**методичні вказівки до практичних занять
для здобувачів освітньо-професійного ступеня
фаховий молодший бакалавр
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 071 Облік і оподаткування
денної форми здобуття освіти**

Ковель, 2025

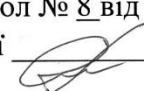
УДК 657 (07)

Б 94

Затверджено до видання методичною радою ВСП «КПЕФК ЛНТУ»
протокол № 9 від «29» травня 2025 року

Голова методичної ради ВСП «КПЕФК ЛНТУ» Гор ІЛЮШИК

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії з обліку і оподаткування та менеджменту ВСП «Ковельський промислово-економічний фаховий коледж ЛНТУ», протокол № 8 від «15» травня 2025 року.

Голова циклової комісії Світлана САМЧИНСЬКА

Укладач: Світлана МИХАЛЕВИЧ, к.е.н., доцент, викладач ВСП «КПЕФК ЛНТУ»

Рецензент: Ірина САДОВСЬКА, д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту ВНУ імені Лесі Українки

Відповідальний за випуск: Леся ПРОКОПЧУК, методист ВСП «КПЕФК ЛНТУ»

Бухгалтерський облік (загальна теорія) [Текст]: методичні вказівки до практичних занять для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 071 Облік і оподаткування денної форми здобуття освіти / уклад. Світлана Михалевич. – Ковель: ВСП «КПЕФК ЛНТУ», 2025. – 37 с.

Видання містить методичні вказівки до практичних занять з освітнього компонента Бухгалтерський облік (загальна теорія). Запропоновані завдання направлені на формування практичних навиків роботи, сприяють закріпленню теоретичних знань та розвитку професійної компетентності.

Призначене для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 071 Облік і оподаткування.

© С. Михалевич, 2025.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Розділ 1. Предмет та метод бухгалтерського обліку	5
Практичне заняття №1. Класифікація господарських засобів підприємства за їх складом.....	5
Практичне заняття №2. Класифікація джерел формування господарських засобів.....	7
Розділ 2. Баланс (Звіт про фінансовий стан).....	9
Практичне заняття №3. Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан).....	9
Розділ 3. Рахунки бухгалтерського обліку, подвійний запис і класифікація.....	13
Практичне заняття №4. Відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку.....	13
Практичне заняття №5. Взаємозв'язок рахунків бухгалтерського обліку з балансом.....	14
Практичне заняття №6. Групування бухгалтерських рахунків за їх видами.....	15
Розділ 4. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку.....	17
Практичне заняття №7. Проста оборотна відомість за синтетичними рахунками.....	17
Практичне заняття №8. Шахова оборотна відомість.....	19
Розділ 5. Основні господарські процеси та їх облік.....	20
Практичне заняття №9. Облік процесу постачання.....	20
Практичне заняття №10. Облік процесу виробництва.....	22
Практичне заняття №11. Облік процесу реалізації.....	24
Розділ 6. Документація господарських операцій.....	26
Практичне заняття №12. Заповнення типових форм первинних бухгалтерських документів.....	26
Практичне заняття №13. виправлення помилок.....	27
Розділ 7. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку.....	29
Практичне заняття №14. Складання інвентаризаційного опису.....	29
Практичне заняття №15. Складання звіряльної відомості.....	30
Рекомендована література.....	31

ВСТУП

Розвиток економіки та ведення обліку за міжнародними стандартами висуває нові вимоги до підготовки фахівців економічного напрямку.

Оскільки основи теоретичних знань майбутнього фахівця формуються у вищій школі, то особливого значення та вагомості набувають методи і способи організації навчального процесу, а також якість навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів.

Метою вивчення освітнього компоненту Бухгалтерський облік (загальна теорія) є оволодіння здобувачами освіти теоретичними знаннями та практичними навичками ведення бухгалтерського обліку на підприємствах за сучасних умов господарювання.

Поряд з теоретичним вивченням матеріалу надзвичайно важливим є процес практичного закріплення одержаних знань.

Практичні завдання спрямовані на вирішення завдань підготовки у вищій школі висококваліфікованих фахівців з ведення обліку.

Запропоновані завдання направлені на формування практичних навиків роботи, сприяють закріпленню теоретичних знань та розвитку професійної компетентності.

Матеріал викладено у логічній послідовності відповідно визначених розділів, що сприяє кращому засвоєнню інформації та допомагає при викладанні.

Дане методичне видання розроблено з метою закріплення теоретичних знань з бухгалтерського обліку та практичної підготовки майбутніх фахівців.

РОЗДІЛ 1
ПРЕДМЕТ ТА МЕТОД БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
Практичне заняття № 1

Тема: Класифікація господарських засобів за їх складом

Мета: Закріпити теоретичні знання та набути практичні навички з класифікації господарських засобів за їх складом.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

- ✓ **знати:** порядок групування господарських засобів за їх складом;
- ✓ **уміти:** класифікувати господарські засоби за групами необоротних і оборотних активів.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. Господарські засоби (таблиця 1), згрупувати за їх складом і результат відобразити за формою, що наведена у таблиці 2.

Завдання 2. Сформувати висновок про виконану роботу.

Таблиця 1

Склад господарських засобів

№ з/п	Найменування засобів	Сума (грн.)
1	2	3
1	Швейні машинки	25 000
2	Тканина	18 000
3	Споруди	300 000
4	Грошові кошти на поточному рахунку в банку	150 000
5	Костюми жіночі	40 000
6	Пальто чоловіче	110 000
7	Комп'ютерна техніка	28 000
8	Товари	3 000
9	Короткострокова дебіторська заборгованість покупців та замовників	36 000
10	Готівка в касі	4 000
11	Програмне комп'ютерне забезпечення	14 000
12	Довгострокова дебіторська заборгованість	21 000

Продовження табл. 1

1	2	3
13	Фурнітура (гудзики, нитки)	8 000
15	Дебіторська заборгованість за податками і платежами	6 500
16	Автомобілі	55 000
17	Матеріали	12 000
18	Інші нематеріальні активи	42 000

Таблиця 2

Господарські засоби за їх складом

№ з/п	Найменування	Сума
1	2	3
	Необоротні активи:	
1	Основні засоби (перелік найменування активів)	
2	Нематеріальні активи (перелік найменування активів)	
3	Довгострокова дебіторська заборгованість	
	Разом	
	Оборотні активи:	
1	Запаси, в тому числі за групами:	
	виробничі запаси (перелік найменувань)	
	готова продукція (перелік найменувань)	
	товари	
2	Грошові кошти, в тому числі за групами:	
	готівка в касі	
	грошові кошти на рахунках	
3	Короткострокова (поточна) дебіторська заборгованість, в тому числі за видами:	
	розрахунки з покупцями та замовниками	
	розрахунки за податками й платежами	
	Разом	

Практичне заняття № 2

Тема: Класифікація джерел формування господарських засобів

Мета: Закріпити теоретичні знання та набути практичні навички з класифікації джерел формування господарських засобів.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

- ✓ **знати:** порядок класифікації джерел формування господарських засобів;
- ✓ **уміти:** класифікувати джерела утворення господарських засобів на власні і залучені (позичені).

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. Класифікувати джерела утворення господарських засобів (таблиця 1) і результат відобразити за формою, що наведена у таблиці 2.

Завдання 2. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Таблиця 1

Склад господарських засобів і їх джерел утворення

№ з/п	Найменування джерел	Сума (грн.)
1	2	3
1	Короткострокові позики банку	4 000
2	Додатковий капітал	80 000
3	Нематеріальні активи	8 000
4	Статутний капітал	330 000
5	Поточна кредиторська заборгованість за виплатами працівникам	50 000
6	Будинки та споруди	140 000
7	Резервний капітал	68 000
8	Готова продукція	35 000
9	Довгострокові позики банку	80 000

Продовження табл. 1

1	2	3
10	Інші поточні зобов'язання	9 000
11	Довгострокова дебіторська заборгованість	13 000
12	Інші довгострокові зобов'язання	62 000
13	Прибуток нерозподілений	140 000
14	Поточна кредиторська заборгованість за податками й платежами	2 000
15	Неоплачений капітал	(40 000)
16	Готівка в касі	22 000
17	Вилучений капітал	(45 000)

Таблиця 2

Господарські засоби за джерелами утворення

№ з/п	Найменування	Сума
1	2	3
	Власний капітал:	
1	Статутний капітал	
2	Додатковий капітал	
3	Резервний капітал	
4	Прибуток нерозподілений	
5	Неоплачений капітал	()
6	Вилучений капітал	()
	Разом	
	Позичений (залучений) капітал:	
1	Короткострокові позики банку	
2	Поточна кредиторська заборгованість за виплатами працівникам	
3	Довгострокові позики банку	
4	Інші поточні зобов'язання	
5	Інші довгострокові зобов'язання	
6	Поточна кредиторська заборгованість за податками й платежами	
	Разом	

РОЗДІЛ 2

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)

Практичне заняття № 3

Тема: Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан)

Мета: Закріпити теоретичні знання та набути практичні навички зі складання бухгалтерського балансу.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

- ✓ **знати:** порядок заповнення статей активу і пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан);
- ✓ **уміти:** складати Баланс (Звіт про фінансовий стан).

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. Використовуючи вихідні дані №1 скласти Баланс (Звіт про фінансовий стан) підприємства за формою, наведеною у таблиці 1;

Завдання 2. Використовуючи вихідні дані №2 визначити тип змін у Балансі, до яких призводять операцій;

Завдання 3. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Вихідні дані №1:

За даними рахунків обліку є такі дані щодо залишків активів, пасивів, зобов'язань та капіталу:

Статутний капітал – 1 147 000 грн., нематеріальні активи (первісна вартість) – 70 000 грн., довгострокові кредити банків – 136 000 грн., короткострокові кредити банків – 45 000 грн., поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці – 100 000 грн., готівка в касі – 40 000 грн., поточна дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями і замовниками за продукцію, товари, роботи і послуги – 56 000 грн., нерозподілені прибутки – 670 000 грн., поточна

кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом – 40 000 грн., пайовий капітал – 700 000 грн., грошові кошти на поточному рахунку – 62 000 грн., інші поточні зобов'язання – 67 000 грн., резервний капітал – 380 000 грн., виробничі запаси – 800 000 грн., незавершене виробництво – 40 000 грн., основні засоби (первісна вартість) – 900 000 грн., товари – 350 000 грн., додатковий капітал – 400 000 грн., готова продукція – 1 500 000 грн., інша поточна дебіторська заборгованість – 45 000 грн., знос основних засобів – 200 000 грн., довгострокова дебіторська заборгованість – 47 000 грн., накопичена амортизація за нематеріальними активами – 25 000 грн., інші довгострокові зобов'язання -

Вихідні дані №2:

На підприємстві відбулися такі господарські операції:

1. З поточно рахунку в банку одержано кошти в касу підприємства – 20 000 грн.
2. Частину прибутку зараховано на збільшення зареєстрованого капіталу – 300 000 грн.
3. З поточного рахунку погашено короткостроковий кредит банку – 3000 грн.
4. Одержано матеріали від постачальника – 42 000 грн.
5. На поточний рахунок одержано кошти від покупця в погашення дебіторської заборгованості – 5 000 грн.
6. З каси підприємства погашено заборгованість перед працівниками з оплати праці – 150 000 грн.
7. З поточного рахунку перераховано кошти постачальнику в погашення кредиторської заборгованості – 4000 грн.
8. На поточний рахунок зараховано довгостроковий кредит банку – 80 000 грн.

Таблиця 1

Баланс (Звіт про фінансовий ста) (СПРОЩЕНА ФОРМА)

АКТИВ	Код рядка	На поча ток періо ду	На кінець періо ду	ПАСИВ	Код рядка	На поча ток періоду	На кінець періо ду
1	2	3	4	1	2	3	4
1. Необоротні активи				1. Власний капітал			
Нематеріальні активи	1000			Зареєстрований капітал	1400		
первісна вартість	1001			Додатковий капітал	1410		
накопичена амортизація	1002			Резервний капітал	1415		
Основні засоби	1010			Нерозподілені прибутки	1420		
первісна вартість	1011			<u>Усього за розділом 1</u>	1495		
знос	1012						
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			2. Довгострок. зобов'язання і забезпечення			
<u>Усього за розділом 1</u>	1095			Довгостр кредити банків	1510		
2. Оборотні активи				Інші довгостр зобов'язання	1515		
Запаси	1100			<u>Усього за розділом 2</u>	1595		
Дебітор. заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125			3. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155			Короткостроко ві кредити банків	1600		

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
Гроші та їх еквіваленти	1165			Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615		
<i>Усього за розділом 2</i>	1195			розрахунками з бюджетом	1620		
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			розрахунками з оплати праці	1630		
				Інші поточні зобов'язання	1690		
				<i>Усього за розділом 3</i>	1695		
				4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
<u>БАЛАНС</u>	1300			БАЛАНС	1900		

РОЗДІЛ 3 РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС І КЛАСИФІКАЦІЯ

Практичне заняття № 4

Тема: Відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку

Мета: Закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок зі складання бухгалтерських проводок.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

- ✓ **знати:** порядок відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку;
- ✓ **уміти:** складати бухгалтерські проводки.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі вихідних даних щодо господарських операцій, що відбулися на підприємстві, скласти бухгалтерські проводки.

Завдання 2. Вказати тип змін в балансі, до яких призвели дані господарські операції

Завдання 3. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Хід заняття:

Для того, щоб скласти бухгалтерську проводку необхідно:

- 1) уважно вивчити господарську операцію, її зміст та складові;
- 2) визначити два рахунки, які кореспондують;
- 3) дати характеристику рахункам (активний чи пасивний);
- 4) визначити кореспонденцію рахунків;
- 5) скласти бухгалтерську проводку використовуючи формули А+ А-, П+ П-, А+ П+, А- П-.

Вихідні дані:

На підприємстві відбулися такі господарські операції:

- 1) 3 поточного рахунку в банку погашено короткостроковий кредит – 8 000 грн.;

2) З каси підприємства видано кошти в погашення кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці – 5 000 грн.;

3) Частину прибутку використано на збільшення резервного капіталу 20 000 грн.

4) На поточний рахунок одержано кошти від покупців – 50 000 грн.;

5) З поточного рахунку перераховано кошти постачальнику – 60 000 грн.;

6) Нарахована амортизація (знос) на основні засоби, що використовуються у виробництві продукції – 5 000 грн.;

7) На виробництво продукції видано виробничі запаси – 45 000 грн.;

8) Частину резервного капіталу використано на збільшення статутного капіталу – 25 000 грн.;

9) На підприємство отримано виробничі запаси від постачальника – 8 000 грн.;

10) Нарахована заробітна плата робітникам зайнятим у виробництві продукції – 40 000 грн.;

11) З виробництва надійшла (оприбуткована) готова продукція на склад – 50 000 грн.;

12) В касу підприємства з поточного рахунку в банку одержано готівку – 3 000 грн.

Практичне заняття № 5

Тема: Взаємозв'язок рахунків бухгалтерського обліку з балансом

Мета: Закріпити теоретичні знання та набути практичні навички з відображення господарських операцій на рахунках обліку.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

✓ **знати:** порядок відкриття бухгалтерських рахунків, відображення господарських операцій та вирахування кінцевого сальдо;

✓ **уміти:** відкривати рахунки та відображати господарські операції.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. Використовуючи вихідні дані до виконання практичного заняття відкрити рахунки синтетичного обліку з зазначенням початкового сальдо;

Завдання 2. За даними попередньої практичної роботи відобразити господарські операції на рахунках обліку;

Завдання 3. Підрахувати обороти та вирахувати кінцеве сальдо за рахунками.

Завдання 4. Сформувати висновок про виконану роботу.

Вихідні дані:

За даними рахунків обліку є такі дані щодо залишків активів і пасивів:

Статутний капітал – 1 200 000 грн., нематеріальні активи – 40 000 грн., накопичена амортизація за нематеріальними активами – 10 000 грн., дебіторська заборгованість покупців за продукцію, роботи і послуги – 90 000 грн., готівка – 6 000 грн., основні засоби – 809 000 грн., знос (амортизація) – 200 000 грн., грошові кошти на поточному рахунку в банку – 500 000 грн., кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці – 30 000 грн., нерозподілені прибутки – 80 000 грн., резервний капітал – 15 000 грн., короткостроковий кредит банку – 10 000 грн., кредиторська заборгованість перед постачальниками – 65 000 грн., готова продукція – 50 000 грн., виробничі запаси – 70 000 грн., незавершене виробництво – 45 000 грн.

Практичне заняття № 6

Тема: Групування бухгалтерських рахунків за їх видами

Мета: Закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок щодо групування бухгалтерських рахунків за економічним змістом, призначенням і структурою.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

- ✓ **знати:** рахунки бухгалтерського обліку і підходи до їх класифікації;
- ✓ **уміти:** групувати бухгалтерські рахунки за економічним змістом, призначенням і структурою.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі вихідних даних згрупувати рахунки за економічним змістом;

Завдання 2. На основі вихідних даних згрупувати рахунки за призначенням і структурою;

Завдання 3. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Вихідні дані:

10 «Основні засоби»; 12 «Нематеріальні активи»; 13 «Знос (амортизація) необоротних активів»; 15 «Капітальні інвестиції»; 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи» та інші рахунки даного класу; 20 «Виробничі запаси»; 22 «Малоцінні швидкозношувані предмети»; 23 «Виробництво»; 26 «Готова продукція»; 28 «Товари»; 30 «Готівка»; 31 «Рахунки в банках»; 33 «Інші кошти»; 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками»; 37 «Розрахунки з різними дебіторами»; 40 «Зареєстрований капітал»; 42 «Додатковий капітал»; 43 «Резервний капітал»; 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»; 45 «Вилучений капітал»; 46 «Неоплачений капітал»; 50 «Довгострокові позики»; 51 «Довгострокові векселі видані»; 60 «Короткострокові позики»; 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»; 64 «Розрахунки за податками і платежами»; 65 «Розрахунки за страхуванням»; 66 Розрахунки за виплатами працівникам»; 90 «Собівартість реалізації»; 91 «Загальновиробничі витрати»; 92 «Адміністративні витрати»; 93 «Витрати на збут»; 70 «Доходи від реалізації»; 71 «Інший операційний дохід»; 79 «Фінансові результати».

РОЗДІЛ 4 УЗАГАЛЬНЕННЯ ДАНИХ ПОТОЧНОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Практичне заняття № 7

Тема: Проста оборотна відомість за синтетичними рахунками

Мета: Закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок з складання оборотної відомості за синтетичними рахунками.

**Після виконання практичного завдання здобувач
повинен:**

✓ **знати:** призначення простої оборотної відомості за синтетичними рахунками, її контрольне значення у обліку та порядок складання;

✓ **уміти:** складати оборотну відомість за синтетичними рахунками.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі практичного заняття №5 відкрити «Оборотну відомість за синтетичними рахунками» заповнивши граfi 1 та 2 за формою, наведеною у табл. 1;

Завдання 2. На основі практичного заняття №5 заповнити граfi 3 та 4 Оборотної відомості щодо даних початкового сальдо за рахунками обліку;

Завдання 3. На основі практичного заняття №5 заповнити граfi 5 та 6 Оборотної відомості щодо дебетових та кредитових оборотів за рахунками обліку;

Завдання 4. На основі практичного заняття №5 заповнити граfi 7 та 8 Оборотної відомості щодо сальдо кінцевого за рахунками обліку;

Завдання 5. Вирахувати загальний підсумок Оборотної відомості заповнивши рядок «Разом»;

Завдання 6. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Таблиця 1

Оборотна відомість за синтетичними рахунками

Номер рахунку	Назва рахунків	Сальдо початкове на 01.09.202_р.		Оборот за вересень місяць		Сальдо кінцеве на 01.10.202_р.	
		Дебе т	Креди т	Дебе т	Креди т	Дебе т	Креди т
1	2	3	4	5	6	7	8
12	Нематеріальні активи						
133	Накопичена амортизація за нематеріальними активами						
10	Основні засоби						
131	Знос (амортизація) основних засобів						
20	Виробничі запаси						
23	Виробництво						
26	Готова продукція						
30	Готівка						
31	Рахунках в банках						
36	Розрахунки з покупцями та замовниками						
401	Статутний капітал						
43	Резервний капітал						
44	Нерозподілені прибутки						
60	Короткострокові кредити						
63	Розрахунки з постачальниками і підрядниками						
66	Розрахунки за виплатами працівникам						
Разом							

Практичне заняття № 8

Тема: Шахова оборотна відомість

Мета: Закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок з складання шахової оборотної відомості за синтетичними рахунками.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

- ✓ **знати:** призначення шахової оборотної відомості за синтетичними рахунками та її застосування;
- ✓ **уміти:** складати шахову оборотну відомість за синтетичними рахунками.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі практичного заняття №5 відкрити «Шахову оборотну відомість» заповнивши граfi 1 та 2 за формою, наведеною у таблиці 1;

Завдання 2. На основі практичного заняття №5 відобразити операції у Шаховій оборотній відомості;

Завдання 3. Вирахувати загальні підсумка Шахової оборотної відомості;

Завдання 4. Сформувати висновок про виконану роботу.

Таблиця 1

Шахова оборотна відомість

Д-т К-т	С-до почат кове Д-т	Накопичена амортизація за нематеріальними засобами	Знос (амортизація) основних засобів	Статутний капітал	Резерв ний капітал	Нерозподілені прибутки	Короткострокові кредити	Розрахунки з постачальниками і підрядниками	Розрахунки за виплатами позацінгами	С- до кінц еве
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
С-до початкове										
Нематеріальні активи										
Основні засоби										
Виробничі запаси										
Виробництво										
Готова продукція										

РОЗДІЛ 5

ОСНОВНІ ГОСПОДАРСЬКІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХ ОБЛІК

Практичне заняття № 9

Тема: Облік процесу постачання

Мета: Закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок відображення в обліку операцій з придбання товарно-матеріальних цінностей.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

✓ **знати:** порядок відображення господарських операцій з придбання товарно-матеріальних цінностей на рахунках бухгалтерського обліку;

✓ **уміти:** відображати операції процесу постачання на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі вихідних даних з придбання виробничих запасів скласти бухгалтерські проведення за умови, що облік транспортно-заготівельних витрат здійснюється на рахунку запасів 20 «Виробничі запаси». Операції відобразити у таблиці 1.

Завдання 2. Вирахувати первісну вартість придбаних запасів.

Завдання 3. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Вихідні дані:

1. На підприємство одержано матеріали від постачальника в кількості 1000 шт. за ціною 200 грн.

2. Нараховано транспортній організації за перевезення матеріалів – 16 000 грн.;

3. Нараховано заробітну плату робітникам за розвантаження матеріалів – 5 000 грн.;

4. Нараховано єдиний соціальний внесок на нараховану заробітну плату робітників (22% від її суми);

5. З поточного рахунку сплачено митні витрати, що пов'язані з придбанням матеріалів – 10 000 грн.;

6. З каси підприємства оплачено юридичні послуги, пов'язані з придбанням запасів – 3 000 грн.;

7. Нараховано відсоток за користування позикою банку, одержаною на придбання матеріалів – 900 грн.;

8. З поточного рахунку перераховано кошти постачальнику за одержані матеріали – 200 000 грн.;

9. З поточного рахунку перераховано кошти транспортній організації за перевезення матеріалів – 16 000 грн.;

10. З каси підприємства виплачено заробітну плату робітниками за розвантаження матеріалів – 5 000 грн.;

11. З поточного рахунку перераховано єдиний соціальний внесок – 1 100 грн.

Таблиця 1

Господарські операції з придбання виробничих запасів

№ з/п	Зміст операції	Д-т	К-т	Сума, (грн.)
1	2	3	4	5
1	Одержано матеріали від постачальника			
2	Нараховано транспортній організації за перевезення матеріалів			
3	Нараховано заробітну плату робітникам за розвантаження матеріалів			
4	Нараховано єдиний соціальний внесок на заробітну плату робітників (22% від її суми)			
5	З поточного рахунку сплачено митні витрати, пов'язані з придбанням матеріалів			
6	З каси підприємства оплачено юридичні послуги, пов'язані з придбанням запасів			
7	Нараховано відсоток за користування позикою банку, одержаною на придбання матеріалів			
8	З поточного рахунку перераховано кошти постачальнику за одержані матеріали			
9	З поточного рахунку перераховано кошти транспортній організації за перевезення			

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
10	З каси підприємства виплачено заробітну плату робітниками за розвантаження матеріалів			
11	З поточного рахунку перераховано єдиний соціальний внесок			

Практичне заняття № 10

Тема: Облік процесу виробництва

Мета: Закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок відображення в обліку операцій процесу виробництва та вирахування собівартості виготовленої продукції.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

✓ **знати:** порядок відображення господарських операцій процесу виробництва на рахунках бухгалтерського обліку та формування собівартості виготовленої продукції;

✓ **уміти:** відображати в обліку господарські операції, що відбулися на підприємстві та вираховувати собівартість виготовленої продукції.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі вихідних даних щодо операцій, які відбулися на підприємстві, скласти бухгалтерські проведення. Результат відобразити в таблиці 1.

Завдання 2. Вирахувати витрати, що понесені на виготовлення продукції у звітному місяці;

Завдання 3. Вирахувати фактичну собівартість виготовленої продукції, якщо величина незавершеного виробництва на початок звітного місяця становила 50 000 грн., а на кінець звітного місяця – 90 000 грн.

Завдання 4. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Вихідні дані:

1. Зі складу у виробництво на виготовлення продукції видано матеріали – 150 000 грн.;
2. Зі складу у виробництво на виготовлення продукції видано запасні частини – 6 000 грн.;
3. Нараховано заробітну плату робітникам за виготовлення продукції – 100 000 грн.;
4. Нараховано єдиний соціальний внесок на заробітну плату робітників (22% від її суми);
5. Нараховано премію (додаткову заробітну плату) робітникам за перевиконання плану – 20 000 грн.;
6. Нараховано єдиний соціальний внесок на премію (додаткову заробітну плату робітникам) (22% від її суми);
7. Нараховано заробітну плату працівникам адміністрації – 50 000 грн.;
8. Нараховано єдиний соціальний внесок на заробітну плату працівників адміністрації (22% від її суми);
9. Нараховано заробітну плату працівникам збуту – 40 000 грн.;
10. Нараховано єдиний соціальний внесок на заробітну плату працівників збуту (22% від її суми);
11. Нараховано амортизацію (знос) на основні засоби виробничого призначення – 35 000 грн.;
12. З виробництва оприбутковано (передано) на склад готову продукцію за фактичною собівартістю (суму вирахувати самостійно).

Таблиця 1

Господарські операції, що відбулися на підприємстві

№ з/п	Зміст операції	Д-т	К-т	Сума (грн.)
1	2	3	4	5
1	Зі складу у виробництво на виготовлення продукції видано матеріали			
2	Зі складу у виробництво на виготовлення продукції видано запасні частини			

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
3	Нараховано заробітну плату робітникам за виготовлення продукції			
4	Нараховано єдиний соціальний внесок на заробітну плату робітників (22% від її суми)			
5	Нараховано премію (додаткову заробітну плату) робітникам за перевиконання плану			
6	Нараховано єдиний соціальний внесок на премію (додаткову заробітну плату робітникам) (22% від її суми)			
7	Нараховано заробітну плату працівникам адміністрації			
8	Нараховано єдиний соціальний внесок на заробітну плату працівників адміністрації (22% від її суми)			
9	Нараховано заробітну плату працівникам збуту			
10	Нараховано єдиний соціальний внесок на заробітну плату працівників збуту (22% від її суми)			
11	Нараховано амортизацію (знос) на основні засоби виробничого призначення			
12	З виробництва оприбутковано (передано) на склад готову продукцію за фактичною собівартістю			

Практичне заняття № 11

Тема: Облік процесу реалізації

Мета: Закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок відображення в обліку операцій процесу реалізації.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

✓ **знати:** порядок відображення господарських операцій процесу реалізації на рахунках бухгалтерського обліку;

✓ **уміти:** відображати на рахунках бухгалтерського обліку операції, що пов'язані з процесом реалізації.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. Відобразити в обліку операції, пов'язані з реалізацією готової продукції. Результат відобразити в табл. 1;

Завдання 2. Вирахувати фінансовий результат від реалізації;

Завдання 3. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Вихідні дані до виконання завдання 1:

Задача 1. Підприємством реалізовано готової продукції в кількості 1 000 од. за ціною реалізації 60 грн. в тому числі податок на додану вартість (ПДВ) 10 грн. Собівартість одиниці реалізованої продукції становить 40 грн.

Задача 2. Підприємством реалізовано готової продукції в кількості 800 од. за ціною реалізації 120 грн. в тому числі податок на додану вартість (ПДВ) 20 грн. Собівартість одиниці реалізованої продукції становить 130 грн.

Таблиця 1

Господарські операції, що відбулися на підприємстві

№з/п	Зміст операції	Д-т	К-т	Сума (грн.)
1	2	3	4	5
1	Відвантажено готову продукцію покупцю з відображенням у складі доходу від реалізації			
2	Відображаємо податкове зобов'язання з ПДВ			
3	Відображаємо собівартість реалізованої готової продукції			
4	Закриваємо одержаний дохід від реалізації на фінансовий результат підприємства			
5	Закриваємо собівартість реалізованої продукції на фінансовий результат підприємства			
6	Вираховуємо фінансовий результат від реалізації			

Примітка: Аналогічно до порядку відображення операцій з реалізації готової продукції за умовою задачі 1 відобразити операції за даними умови задачі 2.

РОЗДІЛ 6

ДОКУМЕНТАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Практичне заняття №12

Тема: Заповнення типових форм первинних бухгалтерських документів

Мета: Закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з заповнення первинних бухгалтерських документів.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

✓ **знати:** порядок та вимоги до заповнення прибуткових та видаткових касових ордерів;

✓ **уміти:** оформляти прибутковий та видатковий касовий ордер.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі вихідних даних та інформації, зазначеної в примітках, заповнити прибуткові касові ордери.

Завдання 2. На основі вихідних даних та інформації, зазначеної в примітках, заповнити видаткові касові ордери.

Завдання 3. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Вихідні дані для заповнення прибуткових касових ордерів (виконання завдання 1)

1) 01.05.202... р. від Гринюк Олени Григорівни в касу одержано кошти в сумі 2 500 грн. 40 коп. в рахунок відшкодування матеріального збитку, згідно з актом перевірки №27.

2) 01.05.202...р. Малишем Олегом Івановичем повернено в касу невикористану суму коштів, яка була видана під звіт, у розмірі 200 грн. 56 коп.

Примітка: У книзі реєстрації прибуткових касових ордерів останній запис значиться під № 502.

***Вихідні дані для заповнення видаткових касових ордерів
(виконання завдання 2)***

1) 10.05.202...р. Кушнір Ігорю Васильовичу з каси видано кошти під звіт на витрати з відрядження в сумі 1 500 грн. 00 коп.

2) 10.05.202...р. з каси видана премія за квітень місяць Іщик Тетяні Миколаївні в розмірі 3 000 грн. 50 коп.

Примітка: У книзі реєстрації видаткових касових ордерів останній запис здійснено під № 1500.

Практичне заняття №13
Тема: виправлення помилок

Мета: Закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з виправлення бухгалтерських помилок.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

✓ **знати:** порядок та способи виправлення помилок у документах;

✓ **уміти:** виправляти допущені помилки.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі вихідних даних та інформації, зазначеної в примітках, виправити допущені помилки найдоцільнішим для цього способом.

Завдання 2. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Вихідні дані:

У травні місяці 202_ р. на підприємстві відбулися господарські операції, які знайшли наступне відображення в обліку:

1) В касу підприємства одержано готівку з поточного рахунку в банку – 10 000 грн.

Д-т 30 К-т 31 – 9 000 грн.;

2) З поточного рахунку в банку перераховано кошти постачальнику за матеріали – 8 000 грн.

Д-т 63 К-т 30 – 8 000 грн.

3) На підприємство одержано матеріали від постачальника – 15 000 грн.

Д-т 20 К-т 36 – 10 000 грн.

4) Частину прибутку використано на збільшення резервного капіталу – 5 000 грн.

Д-т 43 К-т 44 – 5 000 грн.

5) Нарахована заробітна плата працівникам адміністрації – 25 000 грн.

Д-т 93 К-т 66 – 25 000 грн.

6) З виробництва на склад оприбуткована готова продукція – 6 000 грн.

Д-т 26 К-т 23 – 5 000 грн.

7) Видано матеріали зі складу у виробництво – 5 300 грн.

Д-т 20 К-т 23 – 5 300 грн.

8) На поточний рахунок одержано короткостроковий кредит банку – 4 000 грн.

Д-т 31 К-т 50 – 4 000 грн.

9) За рахунок короткострокового кредиту банку погашено заборгованість перед постачальником – 5 400 грн.

Д-т 63 К-т 50 – 5 000 грн.

10) На поточний рахунок в банку зараховано готівку – 1 000 грн.

Д-т 30 К-т 31 – 1 000 грн.

Примітка: Помилки у операціях під номером 3, 6, 9 виявлені у травні місяці, а інші – у червні місяці.

РОЗДІЛ 7

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Практичне заняття №14

Тема: Складання інвентаризаційного опису

Мета: Закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з проведення інвентаризації та оформлення її результатів.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

✓ **знати:** порядок проведення інвентаризації та оформлення її результатів;

✓ **уміти:** скласти інвентаризаційний опис.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі вихідних даних щодо наявності товарно-матеріальних цінностей за даними бухгалтерського обліку та їх фактичною величиною скласти Інвентаризаційний опис;

Завдання 2. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Вихідні дані:

При проведенні інвентаризації станом на 01.03.202_ року на складі №1 МП «Обрій» (завідуючий складом Оскар Олег Іванович) виявлено таку фактичну кількість товарно-матеріальних цінностей:

Борошно вищого гатунку – 50 тон, борошно 1-го гатунку – 29 тон, борошно 2-го гатунку – 40 тон, дріжджі «Львівські» 100 грам – 300 штук, дріжджі «Львівські» 1000 грам – 50 штук, цукор – 5000 кг., масло вершкове – 30 кг., ваніль – 200 штук, розпушувач тіста – 7 000 штук, ізюм – 400 кг., цукрова пудра – 120 кг.

За даними бухгалтерського обліку є такі дані щодо залишку запасів:

Борошно вищого гатунку – 45 тон, борошно 1-го гатунку – 30 тон, борошно 2-го гатунку – 42 тон, дріжджі «Львівські» 100

грам – 280 штук, дріжджі «Львівські» 1000 грам – 51 штука, цукор – 5000 кг., масло вершкове – 30 кг., ваніль – 200 штук, розпушувач тіста – 7 000 штук, ізюм – 400 кг., цукрова пудра – 120 кг.

Склад інвентаризаційної комісії:

Голова комісії: директор Швець Ігор Романович

Члени комісії: головний бухгалтер Іщук Олена Степанівна;
технолог Рудь Павло Іванович

Практичне заняття №15

Тема: Складання звіряльної відомості

Мета: Закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з оформлення результатів інвентаризації.

Після виконання практичного завдання здобувач повинен:

- ✓ **знати:** порядок оформлення результатів інвентаризації;
- ✓ **уміти:** скласти Порівняльну (звіряльну) відомість.

Завдання та методичні вказівки до виконання:

Завдання 1. На основі даних Інвентаризаційного опису (практичне заняття №14) заповнити Порівняльну (звіряльну) відомість;

Завдання 2. Скласти Протокол результату інвентаризації;

Завдання 3. Сформулювати висновок про виконану роботу.

Рекомендована література

1. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік : підруч. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
2. Гузь Д. О. Курс лекцій з навчальної дисципліни Вступ до спеціальності для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 071 Облік і оподаткування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса : Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, 2020. 75 с.
3. Давидюк Т. В., Монойленко О. В., Ломаченко Т. І., Резніченко А. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. 392 с.
4. Краєвський В. М., Колісник О. П., Гуріна Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.
5. Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика. Вид. 3-є, переробл. і допов. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 608с.
6. Лобода Н. О., Чабанюк О. М. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : Алерта, 2022. 224 с.
7. Малюга Н. М., Пархоменко В. М. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях : навч. посіб. Київ : Консультант, 2017. 66 с.
8. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. Львів : Видавництво ННВК «АТБ», 2020. 200 с.
9. Садовська І. Б., Михалевич С. Г. Фінансовий облік : навч. посіб. Луцьк : Навчально-видавничий відділ ЛНТУ, 2011. 511 с.
10. Садовська І. Б., Михалевич С. Г., Вегера Т. Г. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Луцьк : Навчально-видавничий відділ ЛНТУ, 2009. 458с.
11. Садовська І. Б. Михалевич С. Г., Облік і контроль виробничих запасів на швейних підприємствах : теорія і практика : монографія. Луцьк : ЛНТУ, 2008. 218с.

12. Основи бухгалтерського обліку : навч. посіб. / Ю. С. Серпенінова та ін. Суми : Видавництво «Винниченко М.Д.», 2016. 266 с.

13. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : Політехніка, 2017. 248 с.

Для заміток

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Бухгалтерський облік (загальна теорія) [Текст]: методичні вказівки до практичних занять для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 071 Облік і оподаткування денної форми здобуття освіти / уклад. Світлана Михалевич. – Ковель: ВСП «КПЕФК ЛНТУ», 2025. – 36 с.

Комп'ютерний набір і верстка:

Світлана МИХАЛЕВИЧ

Редактор:

Світлана МИХАЛЕВИЧ

Підп. до друку «___»_____2025. Формат 60х84/16. папір офіс.
Гарн.Таймс. Ум. друк. арк. ____ Обл.-вид. арк. ____ Зам. ____
Тираж ____ прим.

ВСП «КПЕФК ЛНТУ»
45000 м.Ковель, вул. Заводська, 23
Друк – ВСП «КПЕФК ЛНТУ»

